

OSJEČKI KIPARI

LEOVIĆ
ŽIVIĆ
NEMON
ŠVAGEL-LEŠIĆ

Galerija likovnih umjetnosti, Osijek

OSJEČKI KIPARI

LEOVIĆ
ŽIVIĆ
NEMON
ŠVAGEL-LEŠIĆ

Djela iz fundusa
Galerije likovnih umjetnosti u Osijeku

Galerija likovnih umjetnosti, Osijek
19. lipnja – 22. kolovoza 2008.

»Osijek za kipare znači smrt, za diletante i strance Eldorado.«

Ova poznata i više puta citirana, gorka rečenica koju je kipar Mihaelo Živić u pismu rezignirano uputio jednom svom prijatelju, maligno je znakovita za odnos Grada i njegove sredine spram umjetnosti kiparstva i njezinu recepciju. Možemo je doista shvatiti i prihvatiti kao paradigmatičko tumačenje mjesta i uloge skulpture – osobito osječkih kipara – u likovnoj povijesti Osijeka dvadesetog stoljeća. U odnosu na životna iskustva Živićeve generacije, paralela se može povući i s donekle analognom situacijom koju su živjeli kipari poslijeratnih generacija, ali koju proživljava i suvremeni osječki kipar. Pitanje je koliko je navedena sredina, u odnosu na poodmaklo vrijeme, sazrela i koliko je spremna za nov, drukčiji i senzibilniji odnos prema kiparstvu i, napose, osječkim kiparima.

Za Mihaela Živića, kao niti za Josipa Leovića, Oskara Nemonu, a ponajmanje za Rudolfa Švagela-Lešića, umjetnike koje se predstavlja ovom izložbom, Osijek doista nije bio obećana zemlja bajoslovnih čudesa i neiscrpnog bogatstva. O tome svjedoči i činjenica da niti jedan od njih, izuzev Nemonu u kasnoj životnoj dobi, nije uspio ostvariti svoje kiparsko djelo u javnom prostoru grada. No usprkos nepovoljnim prilikama sredine, lošim uvjetima i nedostatnim narudžbama, stvaralačka snaga tih umjetnika kreirala je kvalitetna djela, od kojih se neka nalaze i na ovoj izložbi, a koja govore o talentu i značenju kipara koji su ih stvorili, kao i o njihovim tadašnjim stvarnim, ali i mogućim dometima.

Osijek 20-ih i 30-ih godina 20. stoljeća bio je primjerena umjetnička sredina; intenzitet likovnog, no ponajviše slikarskog izlaganja bio je razmjerno visok. Kiparstvo, s druge strane, nije imalo značajnog udjela u osječkoj likovnoj povijesti. U odnosu na puno intenzivnije slikarsko stvaralaštvo prve polovice 20. st., u kojemu aktivno sudjeluje nekoliko prominentnih sudionika hrvatske moderne, kao i niz manje poznatih slikara, osječko kiparstvo nije imalo odgovarajuću kvantitetu stvaratelja, a domete ostvarenog trebat će tek valorizirati. Nadalje, za razliku od čvrste utemeljenosti slikarske tradicije koju začinje osječka crtačka škola, kiparstvo u Osijeku bilo je u potpunosti lišeno baštine 19. st. kakvu je imalo slikarstvo. U naslovu ove izložbe stoga se željelo izbjeći pretenciozan termin koji bi najavljavao *osječko kiparstvo* te tako implicirao postojanje i afirmiranost, sustavnost kiparske škole, rasle na tradiciji i kon-

tinuitetu kiparskog stvaranja. Osijek, ipak, nije imao kiparsku tradiciju, kao ni umjetničke autoritete koji bi mlađim stvarateljima mogli pružiti poticaj i biti im uzor. Stoga je odabran drukčiji naslov, s napomenom da je riječ o četvorici umjetnika čije opuse valja promatrati kao zasebne cjeline koje međusobno nisu imale puno doticaja. Istodobno, pridjevom »osječki« označava ih se kao punopravne sudionike u stvaranju osječke povijesti umjetnosti, bez obzira na to što je za neke od njih Osijek bio tek polazna, ili prolazna, adresa.

U dosadašnjim stručnim osvrtima na likovnu umjetnost Osijeka kiparstvo je bilo marginalizirano u odnosu prema osječkom slikarstvu. Koliko je ono doista (i je li uopće) inferiorno naspram (u struci etabliranog) slikarstva, do sada zapravo nije utvrđeno jer su izostala znanstvena istraživanja koja bi definirala njegovo značenje. Problem kiparstva u Osijeku stoga je još uvijek otvoren i nerazjašnjen, kao što je i katalog djela osječkih kipara nedefiniran, nepotpun i rasut.

Josip Leović najstariji je od četvorice kipara – i najmanje poznat kao kipar. Prešutjela ga je onovremena kritika, a zapostavila ga je u potpunosti i recentna stručna analitika, sasvim površno zainteresirana tek za njegovo slikarstvo. No uz bogat slikarski i grafički opus, Leović je za sobom ostavio nekoliko značajnih i vrijednih kiparskih radova, koji iscrtavaju zamišljene konture jednog mogućeg plodnog kiparskog djela, koje je, na žalost, ostalo neostvareno u cijelosti. Zadržavajući osobine simbolističke plastike i elemente secesijskog vokabulara stečene u vrijeme bečkog školovanja, Leovićovo kiparsko stvaranje u Osijeku veže se ponajviše uz njegova mecenu, bogatog osječkog industrijalca Rudolfa Povischila, za kojega je Leović izveo najveći broj poznatih nam svojih kiparskih radova. Monumentalnost figure, njezino oblikovanje u zatvorenom bloku, muskuloznost i hipertrofiranošću plasticiteta anatomije predstavljaju uporište Leovićeve figuralnosti i njegov specifičan izražajno-morfološki znak.

Likovno stvaranje Mihaela Živića, prekinuto ranom i tragičnom smrću, bilo je razmjerno kratkog vijeka. Pa ipak, u odnosu prema ostalim umjetnicima koje se predstavlja ovom izložbom, Galerija likovnih umjetnosti posjeduje najveći broj upravo Živićevih kiparskih radova. Živićevo se djelo formiralo kroz nekoliko različitih stvaralačkih faza. U najranijoj je jasno izražen utjecaj Akademije i, osobito, Meštrovića. Potom

je uslijedio kratki interval koji obuhvaća obećavajući ciklus crteža nastalih nakon boravka u Parizu, a koji predstavljaju sinkroni doticaj s likovnom suvremenošću, modernim likovnim strujama. Koncem dvadesetih i tridesetih godina Živić ostvaruje glavninu svog opusa, radeći ponajviše portrete i plakete za različite naručitelje, u kojima ostaje u realističkoj koncepciji, ponegdje pokazujući tendenciju ka »konstruktivnom« usmjeravanju plastičkog izraza.

Koliko je Oskar Nemon osječki kipar, i koliko pripada hrvatskoj umjetnosti, a koliko je zapravo dio engleske kulture, s obzirom na to da je veći dio svog života i umjetničkog stvaranja proveo ondje? U razdoblju Akademije u Bruxellesu, gdje odlazi zahvaljujući pomoći osječkog magistrata, on je narudžbama još vezan uz Osijek. U Osijek povremeno navraća prije rata, a potom i 1965., kada gradu svoje mladosti poklanja spomenik. Ipak, Nemon je svoju blistavu kiparsku karijeru ostvario upravo zahvaljujući odlasku – bio je to jedan od onih »velikih osječkih odlazaka«, »jedna od cijena koje umjetnik plaća kao ustupak svome djelu«. U Engleskoj će Nemon ostvariti uspjeh kao vrhunski kipar-portretist. U odnosu na ostalu trojicu osječkih kipara, jedini je on živio od svog umjetničkog, kiparskog rada. Kao posebno zanimljive i značajne detalje iz Nemonove biografije treba istaknuti kontakt i poznanstvo sa Sigmundom Freudom te Renéom Magritteom i krugom belgijskih nadrealista. Na žalost, radovi iz bruxelleskog perioda, u kojima je Nemon eksperimentirao s tadašnjim suvremenim likovnim tendencijama, uništeni su.

Iako je osječko razdoblje stvaranja za Rudolfa Švagela-Lešića predstavljalo tek kratki isječak iz njegove biografije, taj je umjetnik tu ostvario kiparsku zrelost, izvodeći neka svoja najvažnija djela. Imao je izniman, obećavajući početak, naznačen bljeskom svojeg velikog talenta u Parizu. Povratak sa studija i dolazak u Osijek, međutim, uklapaju se u turbulenciju sudbine kipara u osječkim likovnim prilikama. Njegova je osobna životna drama proizišla iz okrutnih poslijeratnih represija i izolacije, koje su učinile da sudbina najmlađeg od četvorice kipara ujedno bude i najmanje sretna. Švagel-Lešićev opus, osim toga, malo je poznat i posve je neobrađen. Kiparska ostavština njegovog najznačajnijeg, osječkog perioda svedena je na reducirani katalog djela: slično kao i u slučaju Nemonovih skulptura u Bruxellesu, djela iz Švagel-Lešićevog osječkog atelijera uništena su. Njegov kiparski rad nakon Osijeka također nam je potpuno nepoznat i trebat će ga istražiti te sabrati kako

bismo dobili prikaz koji će dostojno valorizirati njegovo djelo i predstaviti ga na način kakav ono zaslužuje.

Navedena četvorica kipara bili su najznačajniji predstavnici kiparstva Osjeka u razdoblju do Drugog svjetskog rata, no ne i jedini. Poznata su nam imena još nekih likovnih stvaratelja koji su se bavili kiparstvom, kao što su Ivan Muzsnay, Mato Popović ili keramičarka Marta Plazzeriano.

Postavljanjem ove izložbe promovira se djelo osječkih kipara, prvenstveno one najstarije generacije, kao posebna cjelina u korpusu osječke likovne povijesti, koja je do sada bila izvan središta naše pozornosti. Stoga ova izložba predstavlja i svojevrsnu prolegomenu proučavanju osječkog kiparstva u razdoblju između dvaju svjetskih ratova i zamišljena je kao prva u nizu različitih budućih oblika prezentacije opusa osječkih kipara. Uslijediti bi trebale temeljite i iscrpne stručne studije i analize kojima bi se vrednovali individualni umjetnički opusi, kao i cjelokupnost kiparstva u Osijeku. Na tom putu, slijedom budućih istraživanja, kretat će se autor ovoga teksta i izložbe.

Izložene su isključivo one skulpture koje su dio muzejskog fonda Galerije likovnih umjetnosti pa je stoga ova izložba ujedno i reafirmacija zbirke skulpture Galerije, koja već dugo vremena nije imala ovakvu vrstu ekspozicije kiparskih djela iz svoga fundusa. Dakako, svjesni smo činjenice da bi prikazi opusa kipara bili potpuniji i bogatiji dopunjavanjem i pribrajanjem i onih njihovih djela koja se čuvaju u drugim muzejskim ustanovama, ili su dio privatnih zbirki. Neka djela već su bila izložena, a neka su prvi put ugledala svjetlo muzejskih reflektora, no sva se ona prvi put nalaze zajedno na jednom mjestu, u jednom izložbenom i sadržajnom kontekstu, predstavljajući prvi put presjek osječkog kiparstva prve polovice 20. stoljeća. Svaki od četvorice autora čiji je opus fragmentarno prikazan na ovoj izložbi u vremenu koje slijedi trebao bi imati zaseban tretman, u obliku samostalne izložbe i/ili monografske publikacije kojom će se predstaviti njegov život i djelo. Stoga izložbu ne treba shvatiti kao definitivni sintetski prikaz osječkog kiparstva prve polovice 20. st. Ovo je tek pregledna izložba, uporišna točka koja usmjerava, ali i opravdava buduće pristupanje zadanoj temi i materiji. Ona predstavlja korak prema budućoj monografskoj obradi svakog pojedinog autora, ali i jednoj mogućoj sintezi kiparstva u Osijeku, koja će izrasti na temelju predstojećeg znanstvenog istraživanja.

DANIEL ZEC

“To sculptors Osijek means death, for dilettantes and strangers Eldorado.”

This famous, bitter and many a time quoted line, which the sculptor Mihaelo Živić wrote with resignation in a letter to a friend is significant in a malign way of the relationship and reception of the art of sculpture in the City and its surroundings. We may really understand and accept it as a paradigmatic annotation of the place and meaning of sculpture – and particularly of the sculptors – in the art history of Osijek in the 20th century. With reference to the life experiences of sculptors of the same generation as Živić, a parallel can be drawn to an almost analogue situation in which sculptors of the post-war generations lived, but also to Osijek sculptors of today. The question is to what extent the afore-mentioned surrounding, in respect of the time passed, has matured and to what extent it's ready for a new and more sensitive bearing towards sculpture and, in the end sculptors, in Osijek. To Mihaelo Živić, as well as to Josip Leović, Oskar Nemon and the least to Josip Švagel-Lešić, the artists presented at this exhibition, Osijek was certainly not a promised land of wondrous miracles and never-ending riches. To that testifies the fact that not one of them, except Oskar Nemon in his old age, succeeded in placing his work in the public space of the city. But regardless of the adverse circumstances of the milieu, of poor conditions and of non-existent commissions, the creative force of these artists generated quality works of art, of which some are presented in this exhibition and so testify to the talent and importance of the artist that created them, and of their then real, but also possible, range of expertise.

Osijek in the 20-ies and the 30-ies of the 20th century was a congruent artistic milieu and the intensity of the artistic, but mainly painterly, displaying was fairly high. Sculpture, on the other hand, did not take a proportionate part in the artistic history of Osijek. Regarding the much more intense painterly expression of the first part of the 20th century, in which some prominent participants of the Croatian modern art movement are active, as well as a line of less famous painters, the art of sculpture in Osijek did not have the corresponding number of artists and the range of their achievements need still to be properly valorised. Also, as opposed to the firm grounding of the painterly tradition in the 19th century School of drawing, sculpture in Osijek is thoroughly deprived of that tradition. In the title of this exhibition we wanted to avoid a

somewhat pretentious phrase that would present *Sculpture in Osijek*, and with that implicate the existence and affirmation, the systematic of a sculptural school, grown on tradition and continuity of sculptural creation. Osijek, though, did not develop a sculptural tradition, or an artistic authority to act as an inspiration and incentive to younger generations. For that a different title was chosen, with the reference to four different artists, whose work should be seen as individual unities, without much contact between them. At the same time, with the adjective “from Osijek” they are marked as equal participants in the making of the art history of Osijek, regardless of the fact that for some of them Osijek served only as a point of departure, or of passing through.

In former reviews of the art of Osijek, sculpture was always marginalized in favour of painting. To what extent it's actually (if at all) inferior to (professionally established) painting, has never been really established, based on the non-existence of scientific research to define its' meaning. So the problem of sculpture in Osijek is still open and not clarified, just as the list of works of the Osijek sculptors is undefined, incomplete and scattered.

Josip Leović is the senior of the four artists – and the least known as a sculptor. The critics of his time elided him, as well as recent art historians and analysts, being but superficially interested in him as a painter. But, at the side of a rich painterly and print making opus, Leović left behind him a few important and valuable sculptural works, which draw up the imaginative contours of a possible fruitful oeuvre that unfortunately stayed entirely un-achieved. Keeping with the attributes of symbolist plastics and the elements of a secessionist vocabulary acquired during his days of schooling in Vienna, the sculptural works of Leović are mainly tied to his patron, the wealthy industrialist Rudolf Povischil, for whom Leović realized the largest number of sculptural works known to us today. The monumentality of figure, its' composition in the closed rock, the muscularity and hypertrophy of the anatomical plasticity present the stronghold of figural representation of the artist and his expressive-morphological sign.

The artistic creativity of Mihaelo Živić, cut short by an early and tragic death, was of an unreasonably short existence. But still, compared to the other artists presented at this exhibition, the gallery of Fine Art owns the greater part of the

Živić' sculptural works. The artistic work of Živić was formed through a few different phases. In the earliest, the influence of the Academy, and particularly Meštrović, is clear. After that follows a short interval including a promising cycle of drawings after his stay in Paris, which presents a synchronized contact with the artistic modern currents of the period. At the end of the twenties and in the thirties, Živić achieves the main part of his oeuvre, mainly portraits and plaques for different commissioners, in which he stays within his realistic conception, only sometimes experimenting with the “constructive” direction of modern plastic expression.

To what extent is Oskar Nemon a sculptor from Osijek, and to what extent does he belong to Croatian art, and how much does he actually belong to the English culture, regarding the fact that he spent the greater part of his life and artistic work there? During his time at the Academy in Brussels, where he goes with the help of the magistrate of Osijek, he remains tied to Osijek by commissions. He occasionally returns to Osijek in the years before the war, and then again in 1965 when he donates a statue to the city of his youth. Still, Nemon achieves his splendid career thanks to his leaving – it was one of those “grand leavings of Osijek”, “one of the concessions an artist has to pay to his work”. In England Nemon achieves great success as a sculptor - portraitist. Compared to the other three artists, he is the only one making a living of his artistic work. As an especially interesting and important detail from the biography of Nemon, we should emphasize his contact and acquaintance with Sigmund Freud, as well as René Magritte and the Belgian surrealists. Unfortunately, his works from the Brussels period, in which he experimented with contemporary artistic expressions, were destroyed.

Even though the period in Osijek makes for but a brief segment in his biography, Rudolf Švagel-Lešić reached his sculptural maturity here, creating some of his most important works. He made an extraordinary, promising start, indicated by the flare of his great talent in Paris. But, with the return from his studies and his coming back to Osijek, he fits into the glum fate of artistic work in Osijek. The drama of his personal life emerges in the light of cruel post-war repressions and isolations, making the destiny of the group's youngest artist the least lucky. Švagel-Lešić and his work are poorly known and totally unexplored. His sculptural legacy from his most significant, Osijek period is but reduced to a short list of works: just as in the case of Nemon's sculptures from

the Brussels period, the works for the Osijek atelier of Švagel-Lešić are destroyed. His sculptural oeuvre after Osijek is thus completely unknown to us and needs to be researched and collected in order for us to get a true picture that deservingly valorises his work.

These four artists were the most important representatives of sculptural art in Osijek in the period leading up to the Second World War, but by all means not the only. We also know the names of a few other sculptors, as Ivan Musznay, Mato Popović or Marta Plazzeriano.

With the staging of this exhibition, we wished to promote the work of sculptors in Osijek, particularly of the older generations, as a separate entity in the body of the Osijek art scene, which has up until now been kept outside the range of our attention. Thus this exhibition represents a kind of starting point in the study of sculpture in Osijek in the mid-war years, and is intended to be the first in a line of future forms of representations. It should be accompanied by thorough studies and analyses by which every individual artistic opus, as well as sculpture in Osijek, is validated. On that road, following the lead of future research, was the author of this exhibition moving.

The exhibited works are exclusively from the holdings of the Gallery of Fine Arts, that way reaffirming the collection of sculpture of the Gallery after a long period of silence. Of course, we are also aware of the fact that the exposé would be far more complete with works that are kept in other museums or in private collections. Some works have already been exhibited, and yet some have just now encountered the lights of the gallery spotlights; but for the first time they are all gathered in one place, in one context, representing for the first time a cross-section of sculpture in Osijek in the first half of the 20th century. Each of the four authors whose works have been exposed in fragments in this exhibition should be treated exclusively in the time following, either by solo exhibitions or through monographic publications, presenting their life and work. Thus this exhibition should not be regarded as a final synthesis of the sculpture in Osijek in first half of the 20th century. This is merely a survey, the starting point that steers towards future approaches. It represents a step a head, to a future monographic treatment of each artist, but also towards a possible synthesis of sculpture in Osijek, that will thrive out of the scientific research presented here.

DANIEL ZEC

JOSIP LEOVIĆ (1885. – 1963.)

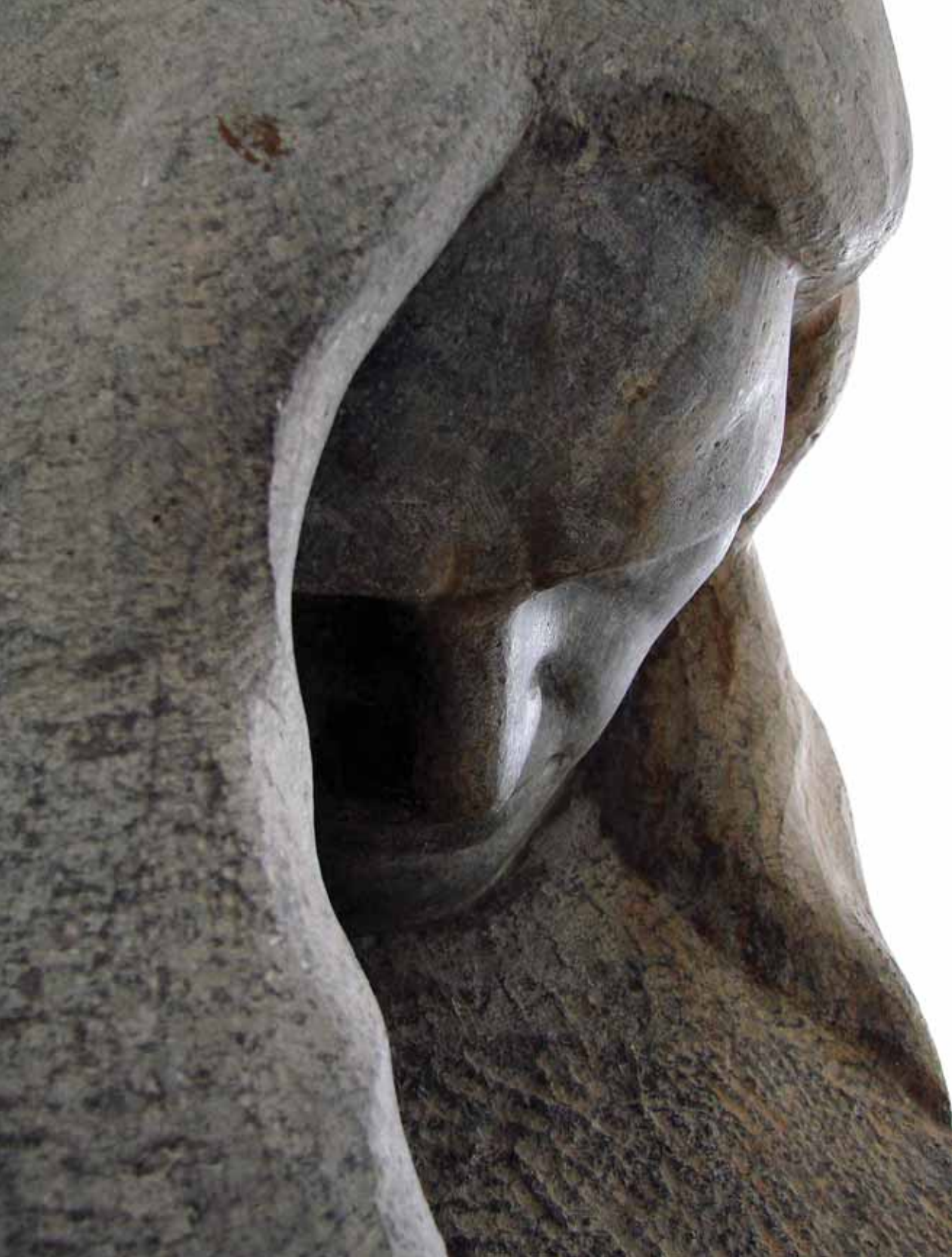
Josip Leović rođen je u Osijeku 14. kolovoza 1885. godine. Djetinjstvo je proveo u rodnom gradu, gdje je pohađao osnovnu i srednju školu. Završivši 1902. gimnaziju, odlazi iste godine na daljnje školovanje u Beč. U Beču je stekao svoju prvu umjetničku naobrazbu učeći klesarski zanat kod tada poznatog *k. u. k. Hofsteinmetzmeistera* Eduarda Hausera, ali i na Stručnoj školi za klesarstvo i kiparstvo. Nakon završetka školovanja, 1908. godine, zapošljava se kao klesar i kipar kod različitih majstora u Beču, Grazu te u Caransebežu. Godine 1911. vraća se u Hrvatsku i upisuje se na Privremenu višu školu za umjetnost i umjetni obrt u Zagrebu, koju završava 1915. godine. Nakon završetka školovanja ostaje godinu dana kod M. C. Crnčića na specijalizaciji u bakrorezu, a 1916. odlazi ponovno u Beč te studira na Specijalnoj grafičkoj školi. Godine 1917. vraća se u Zagreb, a potom dolazi u Osijek, gdje ostaje do smrti. U Osijeku u razdoblju između dvaju svjetskih ratova priređuje brojne samostalne slikarske izložbe i sudjeluje na skupnim izložbama osječkih umjetnika, no svoja kiparska djela rijetko izlaže. Godine 1922. dobiva namještenje u Ženskoj realnoj gimnaziji u Osijeku, gdje je kao učitelj crtanja radio do 1947. Početkom 20-ih godina upoznaje se s bogatim osječkim industrijalcem, tvorničarom pokućstva Rudolfom Povischilom, koji će mu postati mecenom i s kojim će, preuzimajući različite narudžbe i likovne zadatke, biti povezan sve do 1945. Godine 1947. Leović prelazi u Muzej Slavonije u Osijeku, na radno mjesto restauratora i kustosa zbirke slika i skulptura. Cijeli svoj životni vijek, osim faze školovanja, proveo je u Osijeku, ostavivši za sobom golem slikarski, kiparski, pedagoški i muzejsko-konzervatorski rad. Umro je u Osijeku, 22. siječnja 1963. godine.

Radnik, 1927.

Ženski torzo, oko 1927.

Žalost, oko 1920.

Ursus (Quo vadis), oko 1927. – 1932.

MIHAELO ŽIVIĆ (1899. – 1942.)

Mihaelo Živić rodio se 23. rujna 1899. godine u Sikirevcima, kod Slavanskog Šamca. Osnovnu školu i četiri razreda klasične gimnazije završio je u Osijeku, nakon čega se upisuje na Državnu učiteljsku školu u Osijeku. U siječnju 1917. godine mobiliziran je u austrougarsku vojsku te upućen na talijansku bojišnicu, gdje je teško ranjen. Nakon povratka iz vojske 1920. godine postavljen je za učitelja u Osijeku, a potom u Vrbanji. Kao učitelj radio je do 1923. Iste godine dobiva dopust zbog studija kiparstva, koji upisuje na Umjetničkoj akademiji u Zagrebu. U kiparskom odsjeku Akademije studira u klasi prof. Vojte Braniša, zatim kod Rudolfa Valdeca i Roberta Frangeša, a posljednjih godina u klasi profesora Ivana Meštrovića. U rujnu 1924. otvara atelijer u pučkoj školi u Donjem gradu, a u listopadu sudjeluje na izložbi osječkih umjetnika. Osječka općina otkupila je s te izložbe rad *Torzo*. Godine 1928. završava Umjetničku akademiju u Zagrebu, u klasi Ivana Meštrovića. Iste godine putuje u Pariz, gdje se zadržava određeno vrijeme zbog studija. U ožujku 1929. godine poduzima studijsko putovanje u Firencu. Svoju prvu samostalnu izložbu postavlja 1929. godine u Osijeku, a na njoj izlaže svoj dotadašnji opus, tridesetak skulptura izvedenih u sadri, bronci i drvu. Već iduće godine samostalno izlaže u Dalju, Novom Sadu, Beogradu, Prahu i Bratislavi. Godine 1930. dobiva mjesto nastavnika u građanskoj školi u Osijeku. Uz kiparsko stvaranje i pedagoški rad, bavio se i kolekcionarstvom. Umro je nesretno, od otrovanja krvi, 14. travnja 1942. godine u Osijeku.

Studija ruke, 1929.

Muški torzo, studija

Muški akt, studija, 1928.

Studija muškog akta, oko 1928. – 1930.

Portret Stjepana Radića, 1928.

Glava kćerke, 1936.

Portret muškarca

Sv. Petar

Masaryk, reljef

OSKAR NEMON (1906. – 1985.)

Oskar Nemon (Neumann) rođen je u Osijeku 13. ožujka 1906. godine. Srednju školu završava u rodnom gradu, gdje još kao gimnazijalac ima dvije izložbe svojih radova, 1923. i 1924. godine. Nakon položene mature 1924. odlazi na kiparsko školovanje u Beč. Njegova prijava za upis na Akademiju likovnih umjetnosti bila je odbijena, no Nemon u Beču otvara vlastiti atelijer. Godine 1927. upisuje Kraljevsku akademiju likovnih umjetnosti u Bruxellesu, gdje je živio deset godina družeći se s belgijskim nadrealistima. Ondje svoje prezime (Neumann) mijenja u Nemon. Akademiju završava kao najbolji u generaciji dobivši zlatnu medalju. Iz Bruxellesa često odlazi po pozivu u Njemačku, Francusku i Englesku, na portretiranja. Godine 1931. u Beču radi djelo koje ga proslavlja u svijetu, portretnu bistu Sigmunda Freuda, s kojim uspostavlja prijateljstvo. Veliku samostalnu izložbu imao je 1932. u *Palais des Beaux Arts* u Bruxellesu, a potom 1934. i 1939. u *Galerie Montreau*. Veći je dio izloženih skulptura u vrijeme okupacije Belgije uništen. Godine 1939. odlazi u London i u Engleskoj ostaje raditi do smrti, kao kipar i medaljer velikog ugleda. Određeno vrijeme živio je u *Saint James's Palace* postavši, na neki neformalan način, Kraljičinim kiparom. To je pozitivno utjecalo na pozive da izradi portretne skulpture niza uglednih javnih ličnosti. Godine 1946. u Oxfordu priređuje izložbu portreta, a počinje raditi i novi niz portretnih skulptura istaknutih osoba engleske javne scene, među kojima su najznačajnije četiri skulpture W. Churchilla, s kojim se upoznaje početkom 50-ih. Gradu Osijeku poklonio je skulpturu *Majka i dijete*, spomenik stradanju osječkih Židova, koja je 1965. godine postavljena na Gajevu trgu.

Umro je u Oxfordu, 13. travnja 1985.

Glava mladića, 1925.

Portret, Biorac-Đuričić

Portret Sigmunda Freuda, oko 1931.

Majka i dijete

Zagrljaj

RUDOLF ŠVAGEL-LEŠIĆ (1911. – 1975.)

Rudolf Švigel-Lešić rođen je u Županji 29. rujna 1911. godine. U Županji je završio osnovnu školu i četiri razreda građanske škole. Godine 1927. upisao se na Obrtnu školu u Zagrebu, na kiparski odjel Roberta Jeana Ivanovića i Davorina Hotka. Godine 1929. priređuje prvu samostalnu izložbu, u salonu *Schira* u Zagrebu. Iste godine upisuje Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu, odjel slikarstva i kiparstva. Kao talentirani student, u akademskoj godini 1930./1931. dobiva stipendiju za Pariz, gdje studira u klasi Jeana Bouchea. Sudjelovao je na velikoj kolonijalnoj izložbi i za torzo *Sjećanje* dobio brončanu medalju. Izlaže u Londonu i u Liegeu. Godine 1932. nastavlja studij u Zagrebu, u klasi profesora Frana Kršinića i Ive Kerdića. Nakon završene Akademije, 1933. godine vraća se u Županju i ondje otvara atelijer. Radi kao slobodni umjetnik te vodi tečajeve keramike. Dobivši narudžbe od grofa Eltza, 1935. godine seli se u Vukovar. Godine 1939. dolazi u Osijek i otvara atelijer pri Franjevačkom samostanu, gdje je i stanovao. Radi skulpture za crkve u Osijeku i Valpovu te nadgrobne spomenike. Zbog svojih domoljubnih uvjerenja 1945. odveden je u pritvor, a radovi zatečeni u atelijeru su mu uništeni. Osuđen je na deset godina zatvora. Proveo je dvije godine u Staroj Gradiški i Lepoglavi, nakon čega je uvjetno pušten kući. Godine 1947. ponovno je osuđen te provodi dvije godine zatvora u Lepoglavi. 1953. dobiva mjesto profesora likovnog odgoja, prvo u Lepoglavi, pa u Jasenovcu i Bosanskoj Dubici. Nakon nekoliko godina progona i izolacije, 1960. doselio se u Vodnjan, gdje je umro 30. studenoga 1975. Pokopan je na mjesnom groblju, gdje je imao i kiparsku radionicu.

Ženski akt

Ženski akt, 1938.

Ženski akt, 1938.

Josip Kozarac, 1938.

Vladko Maček, plaketa

KATALOG IZLOŽENIH DJELA

Josip Leović

Žalost, oko 1920.

Granit, 63 × 57 × 38

Radnik, 1927.

Kamen, 154 × 79 × 49

Ženski torzo, oko 1927.

Umjetni kamen, 44 × 12 × 12

Ursus (Quo vadis), oko 1927. – 1932.

Umjetni kamen, 61 × 34 × 20

Žena na jastuku, 1960.

Sadra, 18 × 22

Mihaelo Živić

Muški torzo, studija

Patinirana sadra, 122 × 59 × 34

Muški akt, studija, 1928.

Patinirana sadra, 196 × 104 × 45

Studija muškog akta, oko 1928. – 1930.

Patinirana sadra, 210 × 87 × 40

Portret Stjepana Radića, 1928.

Patinirana sadra, 70 × 64 × 56

Reljef J.J. Strossmayer, 1928.

Patinirana sadra, 120 × 84 × 6

Studija ruke, 1929.

Sadra, 86 × 35 × 25

Portret Franje Sudarevića, 1932.

Patinirana sadra, 55 × 72 × 35

Glava kćerke, 1936.

kamen pješčenjak, 41 × 15 × 24

Sv. Petar

Patinirana sadra, 54 × 18 × 13

Masaryk, reljef

Patinirana sadra, 71 × 49 × 3

Portret muškarca

Sadra, 58 × 27 × 30

Oskar Nemon

Glava mladića, 1925.

Sadra, 44 × 19 × 21

Portret, Biorac-Đuričić

Sadra, 50 × 24 × 28

Portret Sigmunda Freuda, oko 1931.

Sadra, 23,5 × 13 × 18

Majka i dijete

Sadra, 33 × 10 × 30

Zagrljaj

sadra, 13,5 × 9,5 × 11,5

Rudolf Švigel-Lešić

Ženski akt, 1938.

Sadra, 62 × 36 × 38

Josip Kozarac, 1938.

Patinirana sadra, 39 × 25 × 27

Ženski akt

Patinirana sadra, 52 × 20,5 × 16

Vladko Maček, plaketa

Patinirana sadra, 37 × 29 × 2

KATALOG

<i>Izdavač</i>	Galerija likovnih umjetnosti, Osijek Europska avenija 9 31000 Osijek, Hrvatska tel.: + 385(0)31 251 280 fax: + 385(0)31 251 281 www.gluo.hr gluo@gluo.hr
<i>Za izdavača</i>	Branka Balen
<i>Urednik, kataloška obrada</i>	Daniel Zec
<i>Predgovor</i>	Daniel Zec
<i>Prijevod</i>	Valentina Radoš
<i>Lektura</i>	Dijana Stanić-Rešicki
<i>Fotografije</i>	Daniel Zec
<i>Oblikovanje</i>	Daniel Zec, Franjo Kiš
<i>Grafička priprema i tisak</i>	Denona d.o.o., Zagreb
<i>Naklada</i>	300

IZLOŽBA

<i>Autor izložbe</i>	Daniel Zec
<i>Likovni postav izložbe</i>	Daniel Zec
<i>Tehnički poslovi</i>	Tihomir Ferlin, Mirsad Bećarević, Ranko Lalić

ISBN 978-953-6695-45-4

9 789536 695454

30,00 kn